

POPUSTOSZYĆ (20) *vb pf*

Oba o jasne.

inf popustoszyć (1). ◇ *fut 1 sg* popustoszę (1). ◇ *3 pl* popustoszą (1). ◇ *praet 3 sg m* popustoszył (6). *f* popustoszyła (1). ◇ *3 pl m pers* popustoszyli (5). ◇ *con 3 sg m by* popustoszył (1). ◇ *3 pl m pers by* popustoszyli (1). ◇ *impers praet* popustosz(o)no (1). ◇ *part praet act* popustoszywszy (2).

Sł stp brak, Cn s.v. pobiiam, Linde XVI w.

Zniszczyć wiele; praedari PolAnt; iugulare Cn [co (zwykle pl)] (20) :

W charakterystycznych połączeniach: popustoszyć chałupy, obrazy, wszy(s)tko (2).

Zwrot: »mieczem a ogniem popustoszyć« (1): Omnia ferro et incendiis vastare, Nieprzyjacielskim mieczem á ogniem wżiŃtko popuŃtoŃzić. Mącz 476b.

Szereg: »popalić (a) popustoszyć« (3): [Holofernes] obŃzedŃzy wŃzytki Mádyánity popalił wŃzytki mieŃzkania ich/ á chałupy ich popuŃtoŃzył [et succendit tabernacula eorum, et praedatus est cubilia eorum]. BibRadz Iudith 2/14[16]; BielKron 380v; SkarJedn 196.

a. *Splądrować; vastare Miech, PolAnt; desolare, dare in deletionem (a. desolationem), ventilare PolAnt (16) :* Ten zezwawŃzy y policiwŃzy wiele ludu y krolow, wciągnął do Gallifkich ziem, y okrutnie ie popuŃtoŃzył. *MiechGlab 53; BibRadz Lev 26/31, Iudith 2/15[17];* Przetho WładziŃław poŃlawŃzy ludzi Ńwe wzyęli mu [opolskiemu ksiąźęciu] Strzelce/ Lublinieć/ Koźle/ y wiele inych popuŃtoŃzono. *BielKron 382v, 109v, 112v, 298, 374; BudBib 1.Mach 15/4; ActReg 6; SarnStat 87; Nie Turcy v nich koŃcioły popuŃtoŃzyli/ y wielkie biskupŃtwá pogubili: ále oni fámi. SkarKazSej 683a.*

W połączeniu szeregowym (1): Zátym pyzyćiagnął [!] ná polá DámáŃzku czáfu żniwá/ á załóżywŃzy ogień ná polách popálił wŃzytki zboża ich/ á popuŃthoŃzył obory y Ńtáda/ miáŃtá poŃupił/ á polá popuŃtoŃzył/ y wŃzytki młóđzieńce pomordował mieczem. *BibRadz Iudith 2/15[17].*

W charakterystycznych połączeniach: popustoszyć koŃcioły (koŃciołki) (4), krainy (2), księŃstwo, miasta (miasteczka) (2), obory i stada, pola, wsi; popustoszyć wiele dzierzaw (miast, ziem) (3); okrutnie popustoszyć.

Szeregi: »popalić i popustoszyć« (1): BoleŃław Pudikus [...] zebrał Ńie zksiąźęty PolŃkiemi/ popalił y popuŃtoŃzył kŃięŃtwo OpolŃkie áż do Koźlá y RáciŃborza bez żadnego odpárćia *BielKron 363v. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]*

»popustoszyć i złupić« (1): [heretycy] Ludkom vbogim kápłany rozegnáli: koŃcioły popuŃtoŃzyli y złupili SkarKazSej 685a.

»popustoszyć i zwojować (a. [powojować])« [szyk zmienny] (1): SkarKaz 453b; [Szkánderebeg wtárgnawŃzy w ziemię Turecká z woyŃkiem Ńwym/ bárzo wiele ziemi powoiował y popuŃtoŃzył/ thák iż áni pol/ áni wŃi/ áni inŃzych rzeczy znáki nie zoŃtáły BarlBaz 110 (Linde)].

W przeni (1) : Ktorych to koŃciołow y domow Bożych wielká część w tey koronie niezbożność heretycka popuŃtoŃzyła y zwoiowála: złotá y Ńrebrá ich poŃupili/ kápłany roŃpędźili/ dochody koŃcielne ná pożytki Ńwoie obroćili. *SkarKaz 453b.*

a. *[O pasiekach [czym]:* Ale tymi niepokojami wołoskimi i najazdy pogranicznymi, jako się niedawno stało w Sniathinie, ludzie sobie sami pczoły popustoszyli. *LustrRus 246.]*

Synonimy: popalić, zniszczyć, zwojować; a. poplądrować, poplundrować, splundrować, złupić.

Formacje współrdzenne cf PUSTOSZYĆ.

Cf **POPUSTOSZONY**

MC